

Z ČESKÝCH VLASTÍ

Česká universita za války. Radostná zvěst dochází o naší české universitě. Ačkoliv na poli válečném stojí na tisíc českých studentů, může česká universita v Praze vykázat za největších nůžkových poměrů na tři tisíce zapsaných posluchačů. Z toho bezpečně možno souditi, že za normálních poměrů byl by překročil letos počet posluchačů číslo pět tisíc. Německá universita ohlásila svého váleky pouze 900 posluchačů, kteří se dali na všech čtyřech německých fakultách zapisati.

Ústřední Matice školská universitní dědičkou. Na předměstí Novosadech v Olomouci bydlil již řadu let ve vlastním domě soudní rada na odpočinku pan Frant. Brdík s chotí. Tu pochoval předloni. Od smrti své manželky vyběhal se veřejnosti a v návalu trudnomyslnosti učinil 12. m. m. ranou z revolveru konec svému utrpení ve věku 66 let. V zesnulém odesal upřímně, vřelý náš člověk a podporovatel zejména školních snah matičních. Již před několika lety věnoval skvělý dar 20,000 K. Ústřední Matici školské v Praze — a místní Matici školské v Olomouci počítala radu Brdík rovněž mezi nejlepší podporovatele — a s ní všechny národní a humanitní podmínky v Novosadech i v Olomouci. Nejskvělejší to ovšem prokázala poslední vůle zesnulého, která byla otevřena u e. k. notáře dra. Vostrého v Olomouci. Rada Brdík, nemaje dětí ani blízkých příbuzných, učinil řadu národních a lidumilných odkazů a universitní dědičkou ustanovil Matici školskou v Olomouci. Český národní život v Olomouci zaznamenává tedy ve svých dějinách nového, stědrého mecenáše a žehná jeho památce!

Srbo-chorvatština ze škol. Vídeňské listy sdělují, že zemská vláda chorvatská nařídila všem školním úřadům, že vyučovací jazyky nesmí býti napříště nazýváni srbsko-chorvatským, ale jen chorvatským.

Konec cinových dolů v Čechách. Cinové doly v Horní a Dolní Krupce (v Čechách), v nichž se těžil cin skoro tisíc let, začaly v těchto dnech. Poslední dobou bylo v dolech zaměstnáno všeho všudy 10 havířů, kteří se zastavením práce oetli v největší bídě.

Požár stodoly. Z neznámé došud příčiny vypukl v minulých dnech oheň ve stodole p. Čenka Rajtra v Dolních úhřech v Bakova. Oblil, sláma a stroje, jež ve stodole se nalézaly, padly za oběť dravému živlu. Celková škoda páci se na 10,000 K a jest jen z malé části kryta pojistněm.

Oheň v Bukovně. V pátek, dne 13. m. m., v časných hodinách ranních vypukl požár ve stodole rolníka p. V. Nováka v Bukovně u Ml. Boleslavě. Oheň nabyl v malé chvíli značné síly a zničil vše, co bylo ve stodole. Škoda činí přes 5000 K a není eele kryta pojistněm. Majitel pan Novák je na vojně.

Šňatek na smrtelném loži. Mládežník Karel, 25letý dělník v Čáslavi, byl pro vážnou chorobu z vojny propuštěn domů a povinnosti vojenské nadobro sprostěn. Ulehl — a ježto nemoe se zhoršila, byl oddán se svou milenkou, 20letou dezerou čáslavského dělníka, Františkou Lebedovou na smrtelné posteli.

Srbský zajatec — matkou. "Slovenský Denník" píše: Do košického tábora válečných zajatců mezi jinými dostal se i mladý srbský voják. Už byl několik dní v zajetí, když žádal o lékaře, kterému prozradil, že je před porodem. A skutečně vyšlo na jevo, že ve vojenském šate se skrývala žena, která porodila zdravého chlapce.

Hrál si s patronou. Při stavbě mostu v Tlínově zaměstnaný 17letý klempřík pomocník Fr. Markyrtán našel dynamitovou patronu a odnesl ji domů. Nerozumný mladík klepal nosem na kapsu tak dlouho, až nastal prudký výbuch, při němž byly mu utřeny tři prsty na levé ruce a těžce zraněn byl na levé noze.

Svobodná, ženou, vdovou. Dojemný případ odehrál se v hradecké české technice, přeměněné ve vojenskou nemocnici. Za těžce zraněným přijela milénka. Kasaa

rád přemluvil zraněného, aby se dal s ní oddat, když mají dítě. Štalo se a téžee zraněný za půl hodiny po oddavkách zemřel. Milénka jela do Brna jako svobodná, půl hodiny byla ženou a z Brna odjížděla vdovou.

Stoletý komita. — Ranění, kteří přibylí z jižního bojiště do Pešti, vypravují, že léchto dnů byl dopraven do Vinkoveč komita, který je přes 100 let stár. Vyprávěl, že při posledních bojích u Šabce byl desetkrát raněn. Tři kule vnikly mu do pravé nohy, dvě do levé, čtyři do pravého ramene a poslední do prsou. Po tomto zranění spadl se stromu, odkud stálo na rakouské vojáký stílel.

Decruška domkáře smrtelně popálena. — Devítiletá decra domkáře Marie Černá z Nové Vsi u Nové Kdyně, ježž otec jest ve vojskě, stala se obětí neštěstí. V nepřítomnosti matky, která pracovala v lese, přiblížilo se děvčátko, na noze poraněné, ke kamnům, by si ohřálo obzav. Osudnou náhodou vypadl z kamen kousek zhařelého uhlí, šatečky se vznýaly a u bohá školačka utrpěla tak těžké popáleniny, že za nedlouhou zemřela.

Zase "ze žertu" postřelil děvče. V min. dnech pohrával si 16letý Emil Šenke ve Viklicích v Chabovce na ulici s flobertovou pistolí a že žertu posléze namířil ji na 15letou dívku Marii Vagnerovou. Spoušť zbraně ale z nenadání spustila a děvče kleslo k zemi, zbroceno krví. Kule pronikla pravou rukou, kterou si zakrývala dívka obličej a vnikla do hlavy. Těžce zraněné děvče bylo dopraveno do ústecké nemocnice a proti neopatrnému střelci bylo zahájeno trestní vyšetřování.

Stav českého školství za války. V Bělsku byly uzavřeny všechny cbečné a měšťanské školy a byla z nich zřízena hlavní nemocnice pro raněné. Ve stanici se umístí až 5000 raněných. — Česká měšťanská škola ve Znojme byla bez přístřeší, poněvadž budovu její rekvirovala pro sebe vojenská správa. Podařilo se však najít východisko z této neutěšené situace v dohodě s měšťskou radou a vojenskou správou, která uvolnila budovu české zemské školy hospodářské, takže se dostalo měšťanské škole vhodných náhradních místností. Vyučovat se bude i na hospodářské škole.

Usmýkán koňmi. — 35letý koč Jozef Ondráček, sloužící v Miroslavi u hostinského Grubra, v minulých dnech ráno zapřáhl, smrtelně však stihlo ho při tom neštěstí. Jak vedl pár koní k vozu, spášli se tito z nenadání a v divý dal se trysk, při čemž neobohý vozka, zapletený do řemení, upadl a byl vláčen zdivočelým spřežením. Trvalo to hezkou chvíli, než se podařilo splašené koně zachytynouti a krví zalitému vozkovi přispěti ku pomoci. Nebožák, jenž měl hlavu samou ránu, ztratil zatím už vědomí. Když byl vyproštěn, neprodleně byl naložen do vlaku a odvezen do Brna do zemské nemocnice, zranění jeho bylo však tak těžkého rázu, že mezi dopravou vypustil duši.

Střelil školáka. — Rolník synek Frant. Čech z Leseňovic navštěvuje zimní hospodářskou školu v Hystřici, kamž domně docházi. Když šlo více školních dětí, oesta ušla, někdy však se stalo, že musil Čech šlapati domů sám, což zvláště za tmavých večerů nebyvalo nic příjemného. Čech umístil si, že si zaopatří nějakou strelnou zbraň, a tak koupil si flobertovou pistolku. Když chodil ze školy, nosil jí vždy nabitou. Onehdy šel se školákem Čenkem Handlem, jenž se pochlubil, jak je nyní zaopatřen, když jde sám, při čemž pohrával si nabitou pistolí. Jednou jí ze žertu namířil na Handla, ale sotvaže rukou nazvedl, v tom treskla rána a nešťastná náhoda tomu chtěla, že kulka zasáhla Handla přímo do srdce, takže mrtev skácel se k zemi. Čech hned pustil se nazpět do Hystřice pro dra. Kurse, jenž mohl však konstatovati už jen nastalou smrt.

Český lékař ve válčném nebezpečí. — V minulých dnech vrátil se do Prahy lékař ciz. kr. Dr. Rožánek, jenž šestkrát byl z nemocničním vlakem v Haliči. Při

navratu z poslední výpravy postižen byl vážnou nehodou a ocitl se ve válčném nebezpečí. Po vyšlu jící službě, tři dny a tři noci trvající, procházel dr. Rožánek vlakem za úplné tmy. Mezi kuchyňským a spížním vozem jednou sklouzl z oviněného můstku, jenž byl chráněn pouze řetězem, a na štěstí spadl na nárazník, ježž se zachytil. V obou vzech nikdo nebyl a volání jeho zanikalo v rachotu kol. Jak dlouho držel se v této hrozné situaci, neví, ale byla přý to malá věčnost. Konečně se mu podařilo, že se zachytil šťastně plošiny. V tom náhodou objevil se sanitní vojín a přispěl veliteli pomoci. Dr. Rožánek dojel ještě s vlakem do Vídně, ale síly jeho byly vyčerpány. Požádal ihned o dovolenou a dli nyní v Praze. Rozloučení s nemocničním vlakem, všeobecně zvaný "Tricítka", bylo velmi dojemné. Po úředních formalitách ptal se odstupující velitel šikavatele, co říkájí "moniči". "Nelhu, pane komandant, pláčou." — "Tricítka" jistě zachová svého velitele ve věčné paměti, jako na něj vzpomínají přečetní ranění, jichž humanně se ujal.

Dvě osoby roztrhány vlakem. — Strojvůdce do Plzně přijíždějího osobního vlaku zpozoroval 12. m. m. před samým hlavním nádražím, že kola lokomotivy jsou úplně potřísněna krví a upozornil proto hlídače vyběhek. Ten pak zjistil, že v délce asi 70 metrů na trati nalézají se kusy masa roztrhaného těla. Po sebrání jednotlivých kusů mrtvolý zjištěn byl v usmrceném 50letý poštovní listonoš Josef Mrázek z Borské ulice v Plzni, přidělený k hlavnímu poštovnímu úřadu. Jde-li o nahodilé neštěstí nebo o sebevraždu, nedalo se zjistiti. Roztrhaná mrtvola dopravena byla do obecní márnice. — Dne předěšlého, totiž ve středu 11. m. m. k 5. hodině odpladne skončila sebevražda Josefa v Ríčan neznámá mladá dívka, byvší přejeťa vlakem jedoucím od Benešova ku Praze. Tělo nehož bylo roztrháno na kusy. Neznámá dívka byla viděna několika lidmi již o 1/23. hod. odpol., jak obcházel trať, stále při tom plačíc. Nežli odhodlala se k činu, pojedla cosi na mezi u podjezdu.

RŮZNÉ ZAJÍMAVOSTI.

F. M. Dostojevský o válce. — "Čitelské Noviny" navazující na výrok něm. filosofa Nietzscheho: "Člověk je potřeb největšího jeho zla k největšímu jeho dobru; vše největší zlo jest jeho nejlepší silou a největším kamenem nejvyššímu tvoreci; a je nutno, by člověk vypěstil své dobro a spolu své zlo", vzpomínají názor ruského spisovatele F. M. Dostojevského o válce. Dostojevský jest velikým obháječem války, ale "vedeně za velikomyslým cílem, pro osvození utlačovaných lidí, pro nezištnou a svatou myšlenku." Od takové války slibuje si Dostojevský, že očistí zkažený vzduch od nahromaděných výparů, vyléčí duši, zažene potupnou bázlivost a lenost, vyhlásí a postaví pevný cihl dá a objasní myšlenku, kterou ten nebo onen národ má podle určení svého uvěsti ve skutek. Dostojevský je přesvědčen, že "spíše mír, dlouhý mír čini člověka zvířetem a ukrutníkem, ale hlavně duševně netečným. Z dlouhého míru tyjí jen vykořisťovatelé národů".

Vzpomeneme-li na ústrky a útrapy, jež jednotliví malí národové evropští musili zakoušeti v uplynulých dobách mírových, připamatujeme-li si, jak se jim zblácelo světlo vzdělání v jejich školách, jak se jim vyhrožovala z nich materiálna, jak se vyvlastňoval jejich nemovitý majetek, nemůžeme než přiznat alespoň částečnou oprávněnost výroků Dostojevského. A přejeme si s úm, aby "válka osvobodila vzduch, který dýcháme a ve kterém jsme se již dusili, sedle nemocni ve mravní káze a duševní tísní", aby s válkou přišlo nové světlo a začal pravý život, aby vítězové i poražení přijali následující Dostojevského krásný a lidský program, jehož dosažení je nutné k dosažení vědného míru lidstva: "My první ukážeme světu, že nechechme dosáhnouti vlastního blaha potlačěním cizích národů, nýbrž naopak, že vidíme své blaho jen v úplné svobodě a samostatném rozvoji všech ostatních národů a ve bratrském sjednocení

s nimi tak, aby jeden národ doplňoval se druhým, aby štěpoval na sebe organické zvláštnosti jiných národů a dával jim také ze sebe dlouhy ku štěpování, aby s nimi žil duši a duchem, aby se učil od nich a učil zase je, a to aby trvalo tak dlouho, až člověčenstvo vespolným obeováním všech národů světa dospěje ke všeobecné jednotě a jako veliký a velkolepý strom zastíní celou šťastnou zemi." Kéz nynější světová válka je prvním krokem k dosažení tohoto programu. "Nový Lid".

Suezský průplav. — Pozornost evropské veřejnosti začíná se obracet k úzkému vodnímu průplavu, který aprostředkuje lodní spojení mezi Evropou a celou řadou přístavů afrických, asijských a australských, k průplavu Suezskému, který přý je Turky hrozován, dokonce snad spoustou několika set tisíc velbloudů, nesoucích písek na zasypání části průplavu, jak nedávno vypravoval důvěřivému čtenářstvu německý list. Vzhledem k této všeobecné pozornosti povíme něco o průplavu tu, který vedle dráhy Svato-gothardské je jistě největším technickým divem 19. století. Dne 19. listopadu bylo tomu 45 let, co byl průplav otevřen. První zabyhodnutí rýče stalo se v městě Port Saidu 25. dubna 1859. Práce byly řízeny francouzským inženýrem Ferd. Lessepsem, který založil ake. společnost, jež náležel dnes k nejvýnosnějším na světě. Stavba byla započata s armádou 25,000 dělníků. Největší obtíž bylo obstarávání pitné vody; 1600 velbloudů musilo jí denně rozvážet na místo spotřeby, což stálo každý den 8000 korun. Tato nešťaz zmizela, když r. 1863 byl dokončen sladkovodní kanál. S neústupnou vytrvalostí byly překonány všechny ostatní obtíže a za chromného jásotu spousty obecenstva spojily se 18. března 1869 po prvé vody Středozemního moře s vodami Hořkých jezer, ležících na jižním konci průplavu. Tak bylo dokončeno dílo, o němž smli už staří Faraové a o něž se pokoušeli již ve 14. století před Kristem. Suezský průplav je 160 km dlouhý, široký 60 až 110 m u vodní hladiny, na dně pak 22 m a hluboký 8 m. Novými pracemi započatými r. 1899 a nyní téměř skončenými, byl průplav rozšířen vřude na 90 m a prohlouben na 10 m. Práce stála 450 mil. korun. Anglie získala velkou část akcií a ovládá nyní průplav úplně. Příjmy z průplavu jsou ohromné; poplatek za osobu obnáší 10 franků a za zboží 7 až 9 franků za 1000 kg.

Uspolil mnoho lékařských účtů. "Nikdy jsme neměli nějakého léku," píše pan C. F. Henza z Pittsford, N. Y., "který by nám byl udelal tolik dobra jako Dra. Petra Hoboka. Uspolil nám mnohý lékařský účet, zvláště v případě našich dětí a jest tak chutný, že malíček jej rádí berou. Sotva je nějakého léku, který by byl tak těsně spojen s domovem jako tento starý bylinný lék Dra. Petra Hoboka. Jest dobrý pro malíček jako pro dospělě."

Nežli ho dostati jako jiné léky v lékárnách. Dodává se přímo z laboratoře neb jež lze dostati u zvláštních jednatelů. Píšte na Dr. Peter Fahrney & Sons, 19—25 So. Hoyne Ave., Chicago, Ill. — Advertisement.

— Zhurta na revmatismus Novákovým olejem! Blíží oznámka na jiném místě t. l.

KAŠEL,

zápal průdušek, záněklvý kašel, bolavé hrdlo, chrapotivost, modrý kašel a nastuzeniny jsou správně léčeny, kde

Severův Balsám pro plíce

jest užíván. Jest to velmi vhodná příprava při vleklém zápalu průdušek, jak se přesvědčíte z dopisu, který nás nedávno došel:

"Jsem velmi spokojen se Severovým Balsámem pro plíce. Měl jsem těžký kašel a vřelý zápal průdušek, avšak po upotřebení dvou lahvi Severova Balsámu pro plíce, nastal ve dvou týdnech. Kašel se stratil a počalo mi přibývat na váze. Čitil jsem se znamenitě. Prosim, abyste to uvěřitelně, aby i jiní doznali se o dechových dýchacích severových léků."
Jan Balok, Page, N. Mex.

Cena 25 a 50 centů.

Neřekjte "Já chci něco proti kašli," řekněte "Já chci Severův Balsám pro plíce" a varujte se nápodobení.

Na prodej v lékárnách. Kde nejsou k dostání, pošleme přímo po obdržení obnosu.

Máte již výřik Severova českého kalendáře na rok 1915? Nemáte-li ho snad dosud, dostajte si ho od vašeho lékárníka, aneb pište přímo na

Při léčení kašle a nastuzení ve spojení s balsámem doporučujeme také Severovy Tabletky proti nastuzením a chřipice. Cena 25 centů.

W. F. SEVERA CO., Cedar Rapids, Iowa

Frank Svoboda
Umělecký návrh
POMNÍKOVÝ
Největší sklad pomníků ve Spojených Státech
1215-25 So. 18th Str. OMAHA, NEBR.
Phones: Office: Douglas 1872. Residence: Douglas 5216.

Válka předstírkou ku zvyšování cen.
Nám není třeba zvyšovat ceny kávy, sotva že válka v Evropě vypukla. Měli jsme a máme zásoby na delší čas a nechápeme se každé příležitosti k zvyšování cen. Ubezpečujeme své příznivce, že jim za každé okolnosti posloužíme kávou chutnou a jemnou za ceny, jaké byly před válkou.
Dobrá káva 21c, lepší druh 23c a 26c
Píšte si o vzorek, který zašle vám zdarma a vyplacené:
MEDORA COFFEE MILLS
2345 Central Park Ave., Dept. D. CHICAGO, ILL.
O spolehlivosti můžete se přesvědčiti u Kašparovy banky v Chicagu.

F. C. BLISS, prodávac hovězího dobytka
F. F. WELLMAN, prodávac vepř. dobytka
KOMMISSIONÁŘI V DOBYTKU
Máme 30letou zkušenost v obchodu tímto. Za správnost ručíme. Naše rada bude dána vždy v zájmu zastavitele dobytka a nikdy v zájmu jaték. Příkladně každému vždy spravovali, vše a řádně. Za krajane obdrželi vždy nejvýš. cenu stříni, 154 den panují die jakéti dobytka. Kvůli posloucat všemeno dotazem krajane.
F. F. Wellman jest Čech a proto se na něho obraťte s plnou důvěrou
BLISS & WELLMAN,
Room 254 New Exchange Bldg., Union Stock Yards, - SO. OMAHA, NEBRASKA

Stará "Elk" whiskey
vždy pravá, čistá
Prodávána ve všech předních hostincích.
Kentucká, nejčistší druh "sour mash" whiska
PTEJTE SE U
CAKLEY BROS.
16. a Capitol Ave., OMAHA
chcete-li dostat tu nejlepší. KUPUJTE JE NA BEDNY

Joseph Bliss & Son Co.,
kommissionáři živým dobytčím.
Uspokojitý prodej. Rychlé vyplatout.
SOUTH OMAHA, NEBR.
MACH & MACH,
ZURNÍ LÉKÁŘI
1. West 2nd, Pasine Bldg., 208 1/2 a Foreman ulice
Tel. Douglas 1000. (old Phone 4-1000)
OMAHA, NEBR.
Vážně upozorňujeme zájemce, že žádný jiný výrobek není tak účinný jako náš. Každý, kdo chce být zdravý, musí mít náš lék.

!! LUXUS BAR !!
Jno. M. Fixa
majitel,
čís. 111 sev. 16. ul., naproti postě.
Vítečné Krugové "cabinets" pivo stále na čepu. Na skládě všeho druhu import a domácí líhoviny, znamenitá vína, jmeně dostiňky. 61f.

100% Old Saxony Whisky
THE TALK OF THE TOWN